

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příklad hry

ARABSKÉ JARO _ verze _ 12.11. 2012

Cíle:

- Kognitivní:* Uvědomění si několika různých postojů – tady konkrétně ze strany přímých či nepřímých participantů na problematice fenoménu, souhrnně označovaného jako ARABSKÉ JARO. Současné také analýza předloženého textu, založená
- Komunikativně kooperativní:* Studenti se efektivně zapojí do skupinové práce, srozumitelně prezentují výsledky své práce a dokáží obhájit svůj názor.
- Postojové:* Studenti zaujmou k argumentům jednotlivých stran vlastní postoj.

Cílová skupina:

Studenti semináře Regionální geografie Afriky, Austrálie a Oceánie, vyučovaném na GÚ PřF MU.

Počet: ideálně 20

Čas a pomůcky:

Čas: 1 cvičení (50 minut)

Pomůcky: audiovizuální technika, mp3 s arabskou hudbou, text s úryvky předem vytištěných článků z Internetu, papír s připraveným zadáním úkolu do skupin, balicí papíry, fixy, připínáčky/izolepa či jiná lepítka

1. Evokace – myšlenková mapa

Na úvod požádejte studenty, aby vám pomohli při tvorbě **myšlenkové mapy**, kterou kreslíte fixou na tabuli. Vyzvěte je, aby chodili ti, které k tématu něco napadne (5 min.)

2. Vlastní aktivita

Rozdělte studenty na 4 skupiny. Každá dostane šestistránkový text (s částečně **podtrhanými pasážemi**, které usnadní studentovi orientaci na stránce – nemělo by to být pokud možno manipulativní!!!) , který si mezi sebou rozdělí a každý pracuje s jednou / dvěma stránkami. Následně si sdělí dojmy z přečteného s ostatními. Jakmile mají vydiskutováno (5 min.), obdrží rozdělené úkoly:

Muslimské bratrstvo a islámští radikálové

Jaká je vaše strategie pro uchopení moci v zemích, které zachvátilo „Arabské jaro“? Jak se vám to daří, které faktory vám jdou na ruku a které vám naopak brání?

Představitelé západních demokratických režimů

Jaký byl váš postoj v počátcích Arabského jara, jak se změnil (pokud nějak)? Sledujete skrze Arabské jaro své vlastní, utilitární cíle, nebo jednáte v zájmu demokratizace třetího světa?

Obyvatelé severoafrických / blízkovýchodních zemí

Jak jste vnímali Arabské jaro na začátku, jak jej vnímáte dnes? Zapojovali jste se aktivně do protestů? Dosáhli jste svých vysněných cílů? Nebo jste žádné neměli a prostě jste šli s „davem proti vrchnosti“?

Euroatlantičtí žurnalisté / váleční zpravodajové

Jakým způsobem nakládáte s fakty na bojištích, ve válečné zóně či v průběhu demonstrací? Odvoláváte se na důvěryhodné zdroje, snažíte se je respektovat – pokud ne, co vás k tomu vede? Má na vás váš zaměstnavatel specifické požadavky, o čem se smí referovat a o čem ne? Jak se do toho promítají velmocenské zájmy?

Následně se každá skupinka rozdělí na dvě poloviny: jedna z nich (2-3 lidé, tazatelé) mají 5 minut na to, aby obcházeli sousední skupiny s **otázkami, které zajímají jejich skupinu**. Odpovědi si pamatují a přinášejí je dalším 2-3 lidem (zapisovatelům) ze svého týmu, kteří je formulují na papír (3-5 min.)

Skupina se poté sesedne dohromady nad papírem, kde se shromáždily nápady příslušníků jiných skupin. Diskutuje nad nimi, dává dohromady vlastní stanoviska. Ta vepíše na připravený flipový papír (3-5 min.)

3. Prezentace aktivity žáky

Následuje prezentace jednotlivých skupin (celkem 10-12 minut) bez komentáře po každé z nich, informace z posterů sepisujte přehledně na tabuli do jednotlivých sloupečků.

Po skončení prezentací řekněte studentům, aby se každý sám za sebe (už ne za skupinu) zamyslel nad přednesenými argumenty a položte jim např. otázku typu:

„Jw je podle vás Arabské jaro proces budoucnosti nebo se jedná o propad směrem zpátky? Jakou optikou bude podle vás historie na tento proces nahlížet?“

Následuje diskuze (10 minut).

4. Reflexe – metoda Cinquains (pětilístek)

Řekněte studentům, aby písemně zhodnotili průběh jejich skupinové práce a aktivity svůj současný pohled na Arabské jaro. Pětilístek obsahuje těchto pět základních řádků:

- a) První řádka je jednoslovné téma, námět (obvykle podstatné jméno)
- b) Druhá řádka je dvouslovný popis námětu, jeho podstatných vlastností, jak je vidí pisatel (odpověď na otázku, jaký je námět)
- c) Třetí řádka je sestavena se slov vyjadřujících dějovou složku námětu – tedy co dělá nebo co se s ním děje
- d) Čtvrtá řádka je věta o čtyřech slovech, vztahujících se k námětu
- e) Poslední řádka je jednoslovné synonymum, které rekapituluje podstatu námětu

Příklady:

Sopky	Čtení
Rudé horké	plynulé aktivní
Vybuchují hoří kouří	poučuje baví ptá se
Velká přírodní ohňová pec	světlo lampy za tmy
Peklo	poučení

(podle: Rozvíjíme kritické myšlení – příručka II.)

5. Výsledky / výstupy aktivity

Celkem 18 studentů se hodiny zúčastnilo s poměrným zaujetím. Veškeré diskuze v týmu probíhaly samovolně, facilitátor (cvičící) musel zasáhnout v případě rozdělení skupin na tazatele a zapisovatele a potom v případě závěrečné diskuse. Ta se i přes určitou snahu cvičícího příliš nerozvinula, nicméně několik studentů zareagovalo na „otázky do publika“.

Reflexe prostřednictvím pětistku studenty zaujala, níže je uvádím společně s pohledy jednotlivých skupin na Arabské jaro. **Pro srovnání zařazuji i červeným fontem napsané odpovědi studentů Geografie Středomoří (FF – Ústav klasických studií, Mediteránní studia), se kterými jsem velmi podobnou aktivitu realizoval 16.10. 2012.**

Celkově bych hodnotil přístup studentů jako proaktivní, v některých případech aktivní, v jiných lehce odtažitý ☺ Atmosféra však byla tvůrčí.

PŘÍLOHY

Příl. 1: Pohledy jednotlivých skupin na Arabské jaro

Představitelé západních demokratických režimů

- neznalost místních poměrů, kořenů problému
- zkreslení (médií)
- skryté vlastní cíle (ropa)
- začátek – naděje na zlepšení
- současnost – vystřízlivění
- spíše nezasahovat
- **finanční + vojenská pomoc**
- **lepší život**
- **větší volnost**
- **„něco z toho máme“**
- **Počátek: podpora revoluce**
- **2011: Kaddáfí sesazen – úspěch x kritika**

Muslimské bratrstvo a islámští radikálové

- snaha získat velký počet příznivců – víra, populismus
- roztržičnost liberálních sil
- sociální nepokoje
- teroristické skupiny
- návrat vůdčích osobností
- vlivy západu
- emancipace žen
- návrat k tradici
- nový řád
- Alláh, Korán
- Historie
- „všichni znáte“
- STOP euroamerickým vlivům (nedůvěryhodné!)

Euroatlantičtí žurnalisté /váleční zpravodajové

- manipulace s fakty kvůli větší sledovanosti a prodejnosti
- neověřené zdroje
- spolupráce se západními mocnostmi
- vykreslení západních mocností jako „kladných hrdinů“ demokracie
- veřejnoprávní média – zájem vlád
- info zahraničním médiím
- mystifikace obyvatel?
- Nezávislí žurnalisté – důvěryhodnější zdroje, více se blíží realitě
- Může být časem zkresleno
- Finanční stránka

Obyvatelé severoafrických / blízkovýchodních zemí

- na začátku naděje na zlepšení, dnes beznaděj a zmar
- aktivní zapojení do protestů (svržení prezidenta a celé vlády) – změna režimu
- částečné dosažení cíle (prezident svržen – režim nezměněn)
- zmanipulované davy
- očekávání větší pomoci od západních zemí
- zájem světa
- víme, co se děje
- existenční otázky
- každý chtěl změnu
- většina věcí nevyřešených
- srovnání reality a mediálního obrazu
- studentské spolky
- síla internetu
- síla kolektivu

Příl. 2: Reflexe formou pětílístků

Arabské jaro

Nepokoje Muslimů

Pády vlád občanské protesty

Nepokoje v severní Africe

Bouře

Arabské jaro

Komplikované nebezpečné

Bojuje se mění se

Snaha o zavedení demokracie

nepokoje

Arabské jaro

Krvavé náboženské

Nekončící zabíjí naplňuje naději

Nenaplňuje naděje obyčejných lidí

Revoluce

Arabské jaro

Nepokoje boj o svobodu

manipulace s lidmi

zásahy lidí kteří nevidí realitu

problém

Arabské jaro

Krvavé násilné

Revoluční řetězové táhlé

Politika moc hýbe světem

Změny

Arabské jaro

Krvavé nespokojené

Bouří zabíjí slibuje

Sen za životy lidí

revoluce

Arabské jaro

Aktuální revoluční

Boje protesty zabíjení

Nepokoje bez jasného konce

Změna

Arabské jaro

Násilné potřebné

Mení ubližuje pomáha

Změna situácie Arabských krajín

Prevrat

Arabské jaro

Zmanipulované divné

Bojuje se zabíjí se střílí se

Velká manipulace hloupých lidí

Šílenost

Arabské jaro

Globální nevyřešené

Naděje eskalace radikalizace

Boj za svobodu a lepší projekt

Naděje

Arabské jaro

Živelné aktuální

Propuklo válčí se pokračuje

Živelný boj za změnu životních podmínek

změna

Arabské jaro

Revoluce vývoj

Nespokojenost protest změna

Všem nám přinese změnu

Naděje

Arabské jaro

Společenská krize

Válčí doufají bědují soupeří

Neví se jaká přijde změna

chaos

Arabské jaro

Islám demokracie

Nepokoje násilí radikálové

Špatné podmínky pro obyvatele

Protesty

Arabské jaro

Povstání násilí

Boj o demokracii

Svrhávání diktátorů má smysl?

chaos

Arabské jaro

Nespokojenost diktátorství

Protest revoluce změna

Naděje demokracie svoboda práva

Islámské země